

Vammaispalveluiden toimintakäsikirja

Sisällysluettelo

.....	1
1. JOHDANTO	4
2. VAMMAISPALVELUIDEN ORGANISAATIO	5
2.1. Mikkelin vammaispalveluyksikkö	6
2.2. Kangasniemen vammaispalveluyksikkö	6
2.3. Mäntyharjun vammaispalveluyksikkö	7
2.4. Pertunmaan vammaispalveluyksikkö	7
3. VAMMAISPALVELUJA OHJAAVAT LAIT JA ASETUKSET	8
4. VAIKEAVAMMAISEN MÄÄRITTELY	8
5. KEHITYSVAMMAISEN MÄÄRITTELY	8
6. VAMMAISPALVELULAIN MUKAISET PALVELUT	9
6.1 Kunnan erityisenjärjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat palvelut ja taloudelliset tukitoimet (subjektiiviset oikeudet)	9
6.1.1. Vammaispalvelulain mukainen kuljetus- ja saattajapalvelut	9
6.1.2. Vaikeavammaisten asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet	10
6.1.3. Henkilökohtainen apu	10
6.1.4. Palveluasuminen	12
6.1.5. Päivätoiminta	13
6.2. Vaikeavammaisten määrärahasidonnaiset palvelut ja tukitoimet (ei-subjektiiviset)	13
6.2.1 Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet	13
6.2.2. Ylimääräiset vaatekustannukset	14
6.2.3. Erityisravinto	15
Vammaiselle henkilölle voidaan korvata ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat erityisravinnosta tai erityisravintovalmisteista, joita henkilö joutuu käyttämään pitkäaikaisesti ja säännöllisesti.	15
6.2.4. Kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus	15
7.1. Neuvolapalvelut (Kehitysvammapoliklinikka)	16
7.2. Tuettu, ohjattu ja autettu asuminen	17
7.2.1. Mikkeli	17
7.2.2. Kangasniemi	17
7.2.3. Mäntyharju	17
7.2.4. Pertunmaa	18
7.3. Perhehoito	18
7.4. Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta	18
7.4.1. Mikkeli	19
7.4.2. Kangasniemi	19
7.4.3. Mäntyharju	19
7.4.4. Pertunmaa	19
7.5. Koululaisten iltapäivätoiminta sekä loma-ajanhoito	19
7.5.1. Mikkeli	20
7.6. Laitoshoidto	20
7.7. Muu avohuolto	20

8. SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU	20
9. ASIAKASPROSESSI.....	22
9.1. Palvelutarpeen arviointi.....	23
9.2. Palvelusuunnitelma	25
9.3. Päätöksen teko	25
9.5. Palvelujen vaikutusten arviointi	26
9.6. Asiakkuuden päättymisen.....	26
10. ASIAKASMAKSUKÄYTÄNTÖ YHTEISTOIMINTA-ALUEELLA	26
10.1. Kehitysvammahuollon asiakasmaksut.....	27
10.1.1. Asiakasmaksut kehitysvammaisten erityishuollon asumispalveluissa	27
10.1.2. Päivä- ja työtoiminnan asiakasmaksut	27
10.1.3. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut	27
11. VAMMAISNEUVOSTO.....	31

LIITTEET

1. Seudullinen vammaispalveluhakemus
2. Kuljetuspalveluhakemukset (SHL, VPL)

1. JOHDANTO

Vammaispalveluilla tarkoitetaan vammais- ja kehitysvamma palveluiden palveluita tai osaa näistä palveluista.

Mikkelin seudun kunnat (Mikkeli, Hirvensalmi, Kangasniemi, Mäntyharju ja Pertunmaa ja Puumala) muodostavat sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen, Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystoimen. Kaikkien kuntien sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on seudullisella sosiaali- ja terveyslautakunnalla, lukuun ottamatta työterveyshuoltoa ja varhaiskasvatusta. Seudullinen järjestäjälautakunta tilaa päättämässään laajuudessa palvelutuotannon palvelutuotantoyksiköiltä.

Palvelutuotannon toteuttavat tilausten mukaisina Mikkelin, Kangasniemen, Mäntyharjun ja Pertunmaan palvelutuotantoyksiköt. Mikkelin palvelutuotantoyksikkö tuottaa palvelut ensisijaisesti Mikkelin Hirvensalmen ja Puumalan kuntien asukkaille. Kangasniemen, Mäntyharjun ja Pertunmaan palvelutuotantoyksiköt tuottavat palvelut ensisijaisesti oman kunnan asukkaille.

Hakemuksia voi noutaa ja palauttaa mihin tahansa lähi-/yhteispalvelupisteeseen, viranomaisen käsittelee asian oman kotikunnan lähipalvelupisteessä.

Yhteistoiminnan tavoitteena on kuntalaisten tasa-arvoinen kohtelu. Seudullinen sosiaali- ja terveyslautakunta vahvistaa yhteistoiminta-alueelle yhtenevät etuuksien ja palveluiden myöntämisen kriteerit sekä maksut ja taksat.

Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystoimessa on tavoitteena, että henkilö saa tarpeenmukaisen hoidon tai etuuden oikea-aikaisesti. Palveluiden piiriin pääsyyn on määritelty palvelukohtaiset kriteerit. Pääperiaatteena on turvata hyvin toimivat ja yhtenevät peruspalvelut kaikille asuinkunnasta riippumatta ja erikoistasoisia palveluja vain niitä aidosti tarvitseville yhteneväisin kriteerein koko yhteistoiminta-alueella.

Yhteistoiminta-alueella vammaispalveluissa käytetään Pro Consona -tietojärjestelmää.

Tämän käsikirjan on koonnut Mikkelin seudun vammaispalveluiden työryhmän jäsenet yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa.

Työryhmä:

Virpi Valkonen, sosiaalityöntekijä, Kangasniemen palvelutuotantoyksikkö

Anne Hyytiä-Hassinen, ~~vammaispalveluyksikön esimies,~~ **vammaispalveluiden erityistyöntekijä** Mikkelin palvelutuotantoyksikkö

Arja Brotkin, vammaispalvelun erityistyöntekijä, Mikkelin palvelutuotantoyksikkö

Raili Puntanen, palveluohjaaja, Mikkelin palvelutuotantoyksikkö

Nina Lukkarinen, vt. sosiaalityöntekijä, Mäntyharjun palvelutuotantoyksikkö

Pirjo Liukkonen vastaava sosiaali-ohjaaja, Pertunmaan palvelutuotantoyksikkö

Niina Helminen, ~~sosiaalipalveluiden johtaja,~~ **palvelupäällikkö** Mikkelin palvelutuotantoyksikkö

Toimintakäsikirjaa päivitetään ja arvioidaan säännöllisesti osana vuosittaista toiminnansuunnittelua ja arviointia.

Tavoitteena on yhtenäistää, ohjeistaa ja sopia yhteisiä kriteereitä palvelujen antamiseen ja niiden saamiseen. Samalla palvelumaksut ja etuisuuksien määrät ja kriteerit on pyritty saamaan mahdollisimman yhteneväiseksi.

Seutukunnallinen yhteinen ohjeistus on tarkoitettu niin palvelun hakijalle ja hänen läheiselleen kuin kuntien työntekijöille ja palveluiden tuottajille.

2. VAMMAISPALVELUIDEN ORGANISAATIO

~~Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen vammaisten ja kehitysvammaispalveluissa on henkilöstöä töissä yhteensä 63 henkilöä. Työntekijöillä on erilaisia ammattinimikkeitä ja tehtäväkuvia. Vammaispalveluihin sisältyy vammaispalvelulain sekä kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset palvelut. Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystoimessa pyritään yhdenmukaiseen tapaan järjestää palvelut huomioiden kuntien ja alueiden erilaisuus.~~

2.1. Mikkelin vammaispalveluyksikkö

Mikkelin vammaispalveluyksikköä liittyy 2015 alusta toiminnallisesti uuteen palveluohjausyksikkö Palveluneuvoon. Palveluneuvo palvelee vanhus- ja vammaispalveluiden asiakkaita, jotka tarvitsevat kotiin annettavia ja tuki- tai asumispalveluita sekä omaishoitoa tai kuljetuspalveluita.

Mikkelin vammaispalveluyksikkö kuuluu toiminnallisesti palveluohjausyksikkö Palveluneuvoon. Palveluneuvo palvelee vanhus- ja vammaispalveluiden asiakkaita jotka tarvitsevat kotiin annettavia ja tuki- tai asumispalveluita sekä omaishoitoa tai kuljetuspalveluita.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluita myöntää kolme vammaispalvelun erityistyöntekijät. Kehitysvammahuollon palveluja myöntää palveluohjaajat. on kolme ja toimistosiihteereitä on kaksi. yksi Toimistossa on toimistosiihteeri. Vammaispalvelun kotihoidossa on 15 lähihoitajaa. Kipinän toimintakeskuksessa on 15 työntekijää ohjaajan ja henkilökohtaisen avustajien tehtävissä. Puumalan kehitysvammaisten erityishuollon palvelut kuuluvat Mikkelin vammaispalveluyksikköön. Puumalassa on yksi kehitysvammahuollon palveluohjaaja, kaksi ohjaajaa sekä kolme lähihoitajaa.

Mikkelin vammaispalveluyksikössä myönnetään Mikkelin ja Hirvensalmen alueen kuntalaisille vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset palvelut, sekä sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut. Mikkelistä vammaispalveluista järjestetään vaikeavammaisten kotihoito. Puumalan vammaispalvelulain mukaiset palvelut hoidetaan Puumalan sosiaalityöstä.

2.2. Kangasniemen vammaispalveluyksikkö

Kangasniemen palvelutuotantoyksikön sosiaalipalvelujen esimiehenä toimii johtava sosiaalityöntekijä. Sosiaalityö sisältää aikuissosiaalityön, vammaispalvelun, lastensuojelun ja lastenvalvonnan sekä kehitysvammapalvelut. Kehitysvammapalvelut sisältävät avopalvelut, perhehoidon, asumispalvelut, asuntola Mäntyrannan ja toimintakeskustoiminnan.

Vammaispalvelut kuuluvat yhden sosiaalityöntekijän vastuualueeseen. Johtava sosiaalityöntekijä vastaa kehitysvammapalveluista. Kehitysvammahuollossa työskentelee

vastaava kehitysvammaohjaaja (määräaikainen), avohuollon ohjaaja sekä asuntolassa vastaava ohjaaja ja 1,5 ohjaajaa ja toimintakeskuksessa 2,5 ohjaajaa.

Kangasniemen palvelutuotantoyksikössä myönnetään kangasniemeläisten vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset palvelut ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut.

2.3. Mäntyharjun vammaispalveluyksikkö

Mäntyharjun palvelutuotantoyksikköä johtaa perusturvajohtaja sekä kaksi vastuualuejohtajaa joista hyvinvointipalveluiden vastuualuejohtajan alaisuuteen kuuluvat palveluohjaustiimin palvelut. Mäntyharjussa vammaispalvelut kuuluvat palveluohjaustiimin palveluihin. Vammaispalveluiden lisäksi palveluohjaustiimi hoitaa toimeentulotukeen, aikuissosiaalityöhön, sekä omaishoitoon liittyvät palvelut. Lisäksi palveluohjaustiimi koordinoi perusturvan ostopalvelut. Vammaispalveluita hoitaa kokonaisuudessaan yksi sosiaalityöntekijä.

Mäntyharjussa tehdään yhdenmukaista sosiaalityötä joka sisältää vammaispalvelun, lastensuojelun, sekä aikuissosiaalityön. Työ jakautuu kahdelle sosiaalityöntekijälle sukunimen alkukirjaimen mukaan. Toisella sosiaalityöntekijällä on kirjaimet A-M ja toisella M-Ö. Lisäksi sosiaalityöntekijöiden työparina toimii sosiaaliohjaaja, joka on mukana palvelutarpeen kartoituksessa ja arvioinnissa. Mäntyharjun vammaispalvelussa on kaksi työntekijää.

2.4. Pertunmaan vammaispalveluyksikkö

Perusturvapalveluiden Pertunmaan palvelutuotantoyksikön johtajana toimii johtava ylilääkäri. Pertunmaalla sosiaalityöstä sekä vammaispalvelusta vastaa vastaava sosiaaliohjaaja. Avopalveluohjaajana toimii kodinhoitaja ja kehitysvammaisten päivätoimintaa ohjaa lähihoitaja.

3. VAMMAISPALVELUJA OHJAAVAT LAIT JA ASETUKSET

Vammaispalveluita ohjaavat seuraavat lait, säädökset, ohjelmat ja suositukset:

- laki kehitysvammaisen erityishuollosta
- vammaispalvelulaki ja asetus
- laki yksityisistä sosiaalipalveluista
- sosiaalihuoltolaki ja asetus
- Suomen perustuslaki
- hallintolaki
- yhdenvertaisuuslaki

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaohjelmat

- vammaisten asumispalvelut
- kotiin annettavat palvelut

Muita

- valtioneuvoston periaatepäättös kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisen asumisen ja palveluiden turvaamisesta (2010)
- kuntainfot, menettelytapaohjeet STM
- YK:n yleissopimus

4. VAIKEAVAMMAISEN MÄÄRITTELY

Vaikeavammaisena henkilönä pidetään vammaispalvelulain 2§:n mukaisesti sellaista henkilöä, jolla on vamman tai sairauden johdosta pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämäntoiminnoista. Kyseessä tulee olla vammasta tai sairaudesta aiheutuva pysyvä toimintakyvyn muutos tai toimintakyvyn etenevä heikkeneminen. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia ei pääsääntöisesti myönnetä kuntoutumisvaiheessa olevalle henkilölle.

5. KEHITYSVAMMAISEN MÄÄRITTELY

Kehitysvammaisena henkilönä pidetään kehitysvammaisten erityishuollon 1§:n mukaisesti sellaista henkilöä, jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden, vian tai

vamman vuoksi ja joka ei voi saada tarvitsemiaan palveluja muun lain nojalla.

6. VAMMAISPALVELULAIN MUKAISET PALVELUT

6.1 Kunnan erityisenjärjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat palvelut ja taloudelliset tukitoimet (subjektiiviset oikeudet)

6.1.1. Vammaispalvelulain mukainen kuljetus- ja saattajapalvelut

Vaikeavammaisena pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia liikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Vammansa aiheutuvan haitan tulee kestää vähintään yhden vuoden. Kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluihin kuuluu henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen ja yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistykseen tai muun sellaisen syyn vuoksi tarpeelliset jokapäiväiseen elämään kuuluvat matkat. (VpL 4 § 1mom.)

Kuljetuspalveluita ei järjestetä henkilölle, joka saa näitä palveluja muun palvelun nojalla.

Kuljetuspalvelumatkoja ei saa käyttää muun lain nojalla korvattaviin matkoihin, kuten lääkärissä käynti, sairaalamatka, lääkärin määräämä tutkimus tai hoito tai veteraanikuntoutusmatka.

Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua voi käyttää kotikunnassa ja sen ympäristökunnissa.

Mikäli vaikeavammaisen henkilö tarvitsee saattajapalvelua, tarvitaan päätös saattajapalvelusta, joka haetaan vammaispalveluista. Saattajapalvelulla tarkoitetaan välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen tapahtuvaa avustamista. Saattajapalvelun tarkoituksena on mahdollistaa kuljetuspalveluiden käyttö. Saattajapalvelua ei voida ulottaa muihin tarkoituksiin, kuin välittömästi kuljetuspalveluihin liikkumisessa avustamiseen. Se ei tarkoita avustamista muissa tilanteissa, kuten esimerkiksi kaupassa tai muissa, jokapäiväiseen elämään liittyvissä toiminnoissa.

6.1.2. Vaikeavammaisten asunnon muutostyöt ja asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet

Asunnon muutostöissä ja asuntoon kuuluvissa välineissä, koneissa ja laitteissa vaikeavammaisena henkilönä pidetään henkilöä, jolle liikkuminen tai muu oma toiminen suoriutuminen vakituisessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia (VpA 13§). Vammasta aiheutuvan haitan tulee kestää pääsääntöisesti vähintään yhden vuoden. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein. Kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnonmuutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaista elämäntoiminnoista.

Korvattavia asunnonmuutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, peseytymis- tilan (ei saunan) ja Wc:n muutostyöt, LVI-työt, sähkötyöt, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituisessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä. Korvattavia asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita ovat esim. puhelin, turva- ja tekstipuhelin, ympäristöhallintajärjestelmät, nostolaitteet, hälytyslaitteet tai vastaavat muut asuntoon kiinteästi asennettavat välineet ja laitteet. Korvausta muutostöiden ja asuntoon kuuluvien välineiden, koneiden ja laitteiden suositellaan haettavaksi ennen muutostöiden aloittamista, kuitenkin viimeistään puoli vuotta muutostöiden kustannusten syntymisestä.

6.1.3. Henkilökohtainen apu

Henkilökohtaista apua järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka tarvitsee pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden johdosta välttämättä ja toistuvasti toisen henkilön apua suoriutuakseen päivittäisissä toimissa, työssä ja opiskelussa, harrastuksissa, yhteiskunnallisessa osallistumisessa tai sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä, eikä avuntarve johdu pääasiassa ikääntymiseen liittyvistä sairauksista ja/tai vastaavasta toimintakyvyn heikkenemisestä esim. muistisairaudet. (VpL 8§3 mom.).

Henkilökohtaista apua on järjestettävä päivittäisiä toimia, työtä ja opiskelua siinä laajuudessa kuin vaikeavammaisen henkilö sitä välttämättä tarvitsee. Henkilökohtaista apua on järjestettävä harrastuksiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja sosiaalistensuhteiden ylläpitämiseen vähintään 30 tuntia kuukaudessa, jollei tätä pienempi tuntimäärä riitä turvaamaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avuntarvetta.

Henkilökohtaisen avustajan avunjärjestämiseen ei ole erityistä velvollisuutta, jos vaikeavammaisen riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein (VpL 8§ 2 mom.).

Vaikeavammaisen henkilön on itse pystyttävä määrittelemään avuntarpeen sisältö ja toteutustapa. Henkilökohtaisen avun käyttö edellyttää siten henkilöltä omaan elämään liittyviä päätöksiä ja kyky johtaa ja ohjata tilannetta ja toimintaa, jossa avustaja työskentelee.

Henkilökohtaista apua ei myönnetä jos avuntarve perustuu pääosin hoivaan, hoitoon tai valvontaan.

Henkilökohtaista apua järjestettäessä Mikkelissä palvelutuotantoyksikön alueella on käytössä työntajamalli, jossa vammaisen henkilö toimii työnantajana itse.

Henkilökohtaisen avun palveluseteli

Palvelusetelin voi saada vammaisen henkilö, joka on oikeutettu henkilökohtaiseen apuun. Palveluseteli on tarkoitettu äkillisiin ja lyhytaikaisiin avustajatarpeisiin esimerkiksi vakituisen avustajan sairastuessa tai myönnettäessä henkilökohtaista apua pieniin tuntimääriin.

Asiakkaan oikeus palveluseteliin sekä henkilökohtaiseen avun määrä sovitaan palvelusuunnitelmassa. Vammaisten henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo on 25 € /tunti.

Vammaisten henkilökohtaisen avun palveluseteli eroaa muista palveluseteleistä siltä osin, ettei palvelusta saa jäädä omavastuuosuutta asiakkaan maksettavaksi.

Ajantasainen lista hyväksytyistä palveluntuottajista löytyy verkosta osoitteesta www.klemmari.info

6.1.4. Palveluasuminen

Palveluasumista järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään henkilöä, joka vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee toisen henkilön apua päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa jatkuvaluoteisesti, vuorokauden eriaikoina tai muutoin erityisen runsaasti. (VpA 11 §). Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta vammaispalvelulain mukaisen palveluasumisen järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein. Kunnalla ei ole järjestämisvelvollisuutta vammaispalvelulain mukaiseen palveluasumiseen silloin, kun henkilöä hoidetaan hänen hoidontarpeensa huomioivalla tavalla jatkuvasti tai pitkäaikaisesti laitoshoidossa tai jos henkilöä hoidetaan laitoksen ulkopuolella ja hänen hoitonsa painottuu hoivaan, huolenpitoon ja valvontaa ja henkilöä on tosiasiallisesti pidettävä laitoshoidon tai- huollon tarpeessa olevana.

Palveluasumisella tuetaan vaikeavammaisen henkilön osallistumismahdollisuuksia ja oikeutta päättää omasta hoidostaan ja huolenpidostaan. Mikäli henkilöllä ei tällaista kykyä ole ei häntä ole pidettävä sairautsiensa tai vammansa johdosta vaikeavammaisena henkilönä.

Palveluasumiseen kuuluvat asunto, joka voi olla henkilön oma asunto tai muu tarpeenmukainen, yleensä kunnan järjestämä asumismuoto.

Palveluasumiseen kuuluvat asumiseen liittyvät palvelut., jotka ovat välttämättömiä asiakkaan jokapäiväiselle suoriutumiselle. VpA 10§:n 2 mom. mukaan asumiseen liittyviä palveluja voivat olla avustaminen asumiseen liittyvissä toiminnoissa, kuten liikkumisessa, pukeutumisessa, henkilökohtaisessa hygieniassa, ruokataloudessa ja asunnon siivouksessa sekä ne palvelut, jotka tarvitaan asiakkaan terveyden, kuntoutuksen ja viihtyvyyden edistämiseksi. Palveluasuminen tarkoittaa itsenäistä asumista, riittäviä palveluja ja hyvää, tarvittaessa ympärivuorokautista asumisturvallisuutta.

Kunnalla on oikeus järjestää palveluasumiseen liittyviä palveluja esim. sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina ja tukitoimina (kotipalvelut, asumispalvelut tai esim. henkilökohtaisen avustaja järjestelmän tai muun henkilökohtaisen avun avulla, omaishoidontuki, asunnonmuutostyöt, turvapalvelut). Mikäli asiakkaalle myönnetään palveluasuminen, ovat em. palvelut hänelle maksuttomia.

Palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan periä vakuutusyhtiöltä korvaus silloin, kun vammaisen henkilö saa korvausta näihin muun lain nojalla lähinnä tapaturma- ja liikennevakuutuksen nojalla.

6.1.5. Päivätoiminta

Vammaispalvelulain mukaan päivätoimintaa järjestettäessä vaikeavammaisena pidetään työkyvyttöntä henkilöä jolla ei vamman tai sairauden aiheuttaman erittäin vaikean toimintarajoitteen vuoksi ole edellytyksiä osallistua sosiaalihuoltolaissa tarkoitettuun työtoimintaan ja jonka toimeentulo perustuu pääosin sairauden tai työkyvyttömyyden perusteella myönnettäviin etuuksiin. Edellytyksenä lisäksi on, ettei henkilö voi vamman tai sairauden toimintarajoitteen vuoksi osallistua sosiaalihuoltolain mukaiseen työtoimintaan. Päivätoiminta on vaikeavammaiselle henkilölle maksuton. Kuljetuksista ja aterioista voidaan kuitenkin periä maksu vaikeavammaisilta.

6.2. Vaikeavammaisten määrärahasidonnaiset palvelut ja tukitoimet (ei-subjektiiviset)

6.2.1 Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet

Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavia koneita ja laitteita myönnetään harkinnanvaraisesti sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle, joka tarvitsee niitä vammansa tai sairautensa johdosta liikkumisessa, viestinnässä, henkilökohtaisessa suoriutumisessa kotona tai vapaa-ajan toiminnoissa

Päivittäisissä tukitoimissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet ovat määrärahasidonnainen, harkinnanvarainen taloudellinen tuki, joka kohdistuu muihin kuin lääkinnällisen kuntoutuksen kuuluviin apuvälineisiin. Avustusta voidaan myöntää esim. liikkumisvälineisiin, kodinkoneisiin, harrastusvälineisiin ja viestintävälineisiin.

Taloudellisia tukitoimia on haettava kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kustannukset ovat syntyneet. Korvaus on puolet vammaiselle henkilölle aiheutuvista todellisista kohtuullisista hankintakustannuksista. Vakiomalliseen välineeseen koneeseen tai laitteeseen (esim. auton käsihallinta laitteet) tehdyn vamman tai sairauden vaatimat välttämättömät muutostyöt korvataan kuitenkin kokonaan.

Autoavustukset

Autoavustusta myönnetään vaikeavammaisen henkilön jokapäiväiseen liikkumiseen tai kuljettamiseen. Auton hankintakustannuksia korvattaessa noudatetaan Sosiaali- ja terveyslautakunnan vahvistamia kriteereitä.

Edellytyksenä auton hankinnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi vammaispalvelulain perusteella on, että vammasta tai sairaudesta aiheutuu liikkumisvälineen tarve päivittäisissä toimissa ja että tämä tarve liikkumiseen on jatkuvaa – päivittäistä – tai usein toistuvaa.

Auton kohtuuhintaisuutta määriteltäessä otetaan huomioon vamman tai sairauden välttämätön tarve. Korvattavaksi tulee vammaiselle henkilölle soveltuvan kohtuuhintaisen auton hankintahinta. Korvauksena maksetaan puolet auton hankkimisesta aiheutuvista todellisista kustannuksista, joita on pidettävä vammasta tai sairaudesta johtuen välttämättöminä. Korvausta laskettaessa otetaan huomioon tarkoitukseen soveltuvan ja kohtuullisen hintaisen auton hankintahinta, saatu autoveron palautus ja vanhan auton myynnistä saatu hyvitys.

Kunta voi kohdentaa määrärahojaan silloin, kuin kysymys on määrärahasidonnaisesta tukitoimesta tai palvelusta. Autoavustusmäärärahoja kohdennetaan kunnassa kaikkein heikoimmassa asemassa oleville henkilöille.

6.2.2. Ylimääräiset vaatekustannukset

Vammaiselle henkilölle voidaan korvata ylimääräisiä vaatetuskustannuksia, jotka johtuvat vamman tai sairauden aiheuttamasta vaatteiden tavanomaista huomattavasti suuremmasta kulumisesta tai siitä, että henkilö ei vammansa vuoksi voi käyttää valmiina ostettavia vaatteita tai jalkineita.

6.2.3. Erityisravinto

Vammaiselle henkilölle voidaan korvata ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat erityisravinnosta tai erityisravintovalmisteista, joita henkilö joutuu käyttämään pitkäaikaisesti ja säännöllisesti.

6.2.4. Kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus

Sopeutumisvalmennukseen kuuluu neuvonta, ohjaus ja valmennus vammaisen henkilön ja hänen lähiyhteisönsä sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseksi. Sopeutumisvalmennusta voidaan toteuttaa yksilöllisesti tai ryhmäkohtaisesti.

7. KEHITYSVAMMAISTEN ERITYISHUOLTOLAIN MUKAISET PALVELUT

Kehitysvammaisten erityishuolto

Erityishuollon tarkoituksena on edistää kehitysvammaisen suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, toimeentulosta ja sopeutumisesta yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja huolenpito. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (1§).

Erityishuoltoon kuuluvia palveluja ovat tutkimukset yksilöllisen palvelu- ja huollontarpeen selvittämiseksi, lääketieteelliset – ja psykologiset tutkimukset, erityishuollon edellyttämä terveydenhuolto, ohjaus, kuntoutus ja toiminnallinen valmennus, työtoiminnan ja asumisen järjestäminen sekä muu vastaava yhteiskuntaan sopeutumista edistävä toiminta, henkilökohtaisten apuneuvojen ja apuvälineiden järjestäminen, yksilöllinen hoito ja muu huolenpito, kehitysvammaisen läheisten ohjaus ja neuvonta, tiedotustoiminta, kehityshäiriöiden ehkäisy sekä muu vastaava erityishuollon toteuttamiseksi tarpeellinen toiminta.

Kehitysvammaisten erityishuolto-ohjelma (EHO)

Kehitysvammalain mukaan jokaista erityishuollon tarpeessa olevaa henkilöä varten tulee laatia ja hyväksyä yksilöllinen erityishuolto-ohjelma (Eho), joka määrittelee henkilön tarvitsemat erityishuollon palvelut. Ohjelmaan kirjataan kaikki erityishuollon toteuttamiseksi tarvittavat palvelut, jotka järjestetään kehitysvammalain nojalla. Erityishuolto-ohjelma on laadittava mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä asianomaisen henkilön itsensä tai edunvalvojan tai huoltajansa sekä sosiaalilautakunnan kanssa (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 34 §). Ohjelma on tarkistettava tarvittaessa tai viimeistään päätökseen merkittynä ajankohtana.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 81§:n 2 momentin mukaan erityishuollon johtoryhmän, sosiaalilautakunnan tai kunnallisen viranhaltijan päätökseen, joka koskee erityishuollon antamista tai lopettamista taikka yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä, haetaan muutosta valittamalla aluehallintovirastoon ja päätökseen, joka koskee vastoin tahtoa tapahtuvaa erityishuollon antamista tai jatkamista, valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös erityishuollon johtoryhmälle tai sosiaali- ja terveystoimen tuotantolautakunnalle, joiden tulee oman lausuntonsa ohella toimittaa se valitusviranomaiselle. Mikkelin Seudun sosiaali- ja terveystoimen osalta erityishuolto-ohjelmista päätökset tekee Vaalijalan kuntayhtymä.

7.1. Neuvolapalvelut (Kehitysvammapoliklinikka)

Vaalijalan Etelä-Savon kehitysvammapoliklinikka tarjoaa kaikenikäisille kehitysvammaisille ja heidän perheilleen neuvontaa, ohjausta ja asiantuntemusta kehitysvammaisuuteen liittyvissä asioissa. Palveluun kuuluu erityistutkimukset, kuntoutuksen suunnittelu ja hoidon järjestäminen yhdessä alueen kuntien palveluista vastaavien työntekijöiden kanssa.

Kehitysvammapoliklinikan toiminta on moniammatillista.

Kehitysvammapoliklinikan asiakkuus alkaa, kun kehitysvammaisuus on todettu.

Asiakkaalla on subjektiivinen oikeus . On lakisääteisiä palveluja, asiakkaalle maksutonta.

Kunnalle maksaa käyntien laajuuden mukaan.

7.2. Tuettu, ohjattu ja autettu asuminen

Tukiasumisessa henkilö asuu omassa kodissaan ja saa yksilöllistä apua tarpeensa mukaan.

Asumiseen tukea järjestetään kunnan kotihoidosta tai ostopalveluna eri palveluntuottajilta.

Ohjatulla asumisella tarkoitetaan asumisyksiköjä, joissa tarjotaan asukkaille päivittäin tukea (henkilökunta paikalla aamusta iltaan).

Autettu asuminen sisältää henkilökunnan tuen ja ohjauksen kaikkina vuorokauden aikoina.

Lyhytaikainen asuminen on tarkoitettu tukemaan kehitysvammaisen kotona asumista.

Lyhytaikaista asumista voidaan myöntää harkinnanvaraisesti.

7.2.1. Mikkeli

Mikkeli ostaa asumispalveluja Vaalijalan kuntayhtymältä, Savon vammaisasuntosäätiöltä, sekä yksityisiltä palveluntuottajilta. Omana toimintana tuotetaan tuettua asumista

Kaarisillan palveluasunnoissa ja omaan kotiin annettuna tukena **sekä ohjattua asumispalvelua Maamiehen ja Pääskylän palvelukodeissa**. Auetussa asumisessa on voimassa puitesopimus. Puumalassa toimii kunnan omana toimintana 12-paikkainen asumispalveluyksikkö Peippola.

7.2.2. Kangasniemi

Avohuollon ohjaaja tarjoaa yksilöllistä apu omassa kodissa asuville kehitysvammaisille ja heidän perheilleen (lapsiperheet). Asuntola Mäntyranta tarjoaa ohjattua asumista kymmenelle asukkaalle. Autettua asumista tarjoaa vuonna 2012 toimintansa aloittanut Vaalijalan kuntayhtymän 16-paikkainen Puulan palvelukoti. Lisäksi on ostettu tarpeen mukaan kunnan ulkopuolelta ohjattua ja autettua asumispalvelua.

7.2.3. Mäntyharju

Tuettua, ohjattua ja autettua asumista Mäntyharjussa Mäkirinteellä

Mäntyharju ostaa asumispalveluja Vaalijalan kuntayhtymältä, Savon vammaisasuntosäätiöltä sekä yksityisiltä palveluntuottajilta.

7.2.4. Pertunmaa

Pertunmaa ostaa asumispalveluja Vaalijalan kuntayhtymältä sekä yksityisiltä palveluntuottajilta. Kunnan omana toimintana Kehitysvammaisten ryhmäkoti, joka tarjoaa ohjattua asumispalvelua. Avohuollon ohjaaja tarjoaa yksilöllistä apua ja tukea omassa kodissaan asuville kehitysvammaisille.

7.3. Perhehoito

Pitkä- ja lyhytaikaista perhehoitoa ostetaan Vaalijalan kuntayhtymältä tai kunta voi järjestää sitä toimeksiantosopimuksella.

Lyhytaikaista perhehoitoa järjestetään lähinnä lapsiperheille perheen jaksamisen tueksi ja omaishoidonlomitukseen.

Kehitysvammaisten palvelusäätiöltä ostetaan perhelomitusta perheiden jaksamisen tueksi ja laitoshoidon vaihtoehdoksi harkinnanvaraisesti ja määrärahojen puitteissa.

7.4. Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain ja asetuksen mukaan kehitysvammaiselle henkilölle järjestetään osana erityishuoltoa päivä- ja työtoimintaa, jonka tarkoituksena on edistää kehitysvammaisten henkilöiden yhteiskunnallista sopeutumista ja mielekästä työtä ja toimintaa.

Lisäksi tarjolla olevia vaihtoehtoja ovat avotyötoiminta, tuettu työ ja avoimet työmarkkinat. Avotyötoiminnalla tarkoitetaan työtä tavallisella työpaikalla ja siitä maksetaan työosuusrahaa.

7.4.1. Mikkeli

Työtoimintaa ostopalveluna Vaalijalan kuntayhtymältä Savonet työhönvalmennuskeskuksista, päivätoimintaa Savon vammaisasuntosäätiön Pihkapuiston ja Katajamäen toimintakeskuksesta sekä muilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Omana toimintana Toimintakeskus Kipinä. Hirvensalmella päivätoimintaa järjestetään Annin tuvalla Heikinkodin yhteydessä ja Puumalassa Työ- ja päivätoiminta Sinituvassa.

7.4.2. Kangasniemi

Kangasniemellä on oma toimintakeskus, missä järjestetään päivä- ja toimintaa. Lisäksi kehitysvammaisia on työllistetty kunnan eri toimipisteisiin sekä yrityksiin.

7.4.3. Mäntyharju

Työtoimintaa ostopalveluna Vaalijalan kuntayhtymältä Savonet työhönvalmennuskeskuksista sekä muilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Kehitysvammaisia on myös työllistetty kunnan eri toimipisteisiin.

7.4.4. Pertunmaa

Pertunmaan palvelutuotantoyksikkö järjestää päivätoimintaa Toimentuvalla kaksi kertaa viikossa maanantaisin ja torstaisin. Työtoiminta järjestetään ostopalveluna Savonetin työhönvalmennuskeskuksesta Mäntyharjulta sekä kunnan omissa toimipisteissä ja paikallisissa yrityksissä.

7.5. Koululaisten iltapäivätoiminta sekä loma-ajanhoito

Erityishuoltolain mukainen iltapäivä sekä loma-ajanhoito järjestetään kuntakohtaisesti asiakkaan yksilölliset tarpeet huomioiden.

Iltapäivä- ja loma-ajan hoitoon liittyvä kuljetus järjestetään kehitysvammaisille lapsille erityishuoltona (maininta erityishuolto-ohjelmassa), mikä on asiakkaille maksutonta.

7.5.1. Mikkeli

Toimintakeskus Kipinä, autistiset lapset Kaarisilta, vaikeavammaisten lasten iltapäivähoito Kalevankankaan koululla.

7.6. Laitoshoito

Laitoshoito on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee apua, hoitoa tai muuta huolenpitoa, jota ei voida järjestää hänen omassa kodissaan avohuollon tukitoimin. Laitoshoito sisältää kaikki asiakkaan tarvitsemat palvelut. Asiakkaan palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan ensisijaisesti avohuollon tukipalveluin. Laitoshoito on viimesijainen vaihtoehto.

Laitoshoitoa on sekä pitkäaikaista, että tilapäistä. Tilapäisen laitoshoidon jaksot tukevat kehitysvammaisen henkilön kotona selviytymistä ja kuntoutumista sekä hoitavan omaisen jaksamista. Vaalijalan kuntayhtymä vastaa alueen laitoshoidon järjestämisestä.

(Laitoshoidon maksut määräytyvät asiakasmaksulain mukaan).

Valtioneuvoston periaatepäätöksen (21.01.2010) mukaisesti laitoshoitoa vähennetään hallitusti.

7.7. Muu avohuolto

Mikkelissä on käytössä Erityislapsenvahtipalkkio (ELVA).

Erityislapsenvahtipalkkiota myönnetään pääsääntöisesti alle 18-vuotiaan kehitysvammaisen lapsen hoitoon perheen jaksamisen tueksi.

8. SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU

Sosiaalihuoltolain mukaisesta kuljetuspalvelusta säädetään sosiaalihuoltolaissa ja sosiaalihuoltoasetuksessa. Sosiaalihuoltolainmukainen kuljetuspalvelu on kunnan harkinnanvarainen ja määrärahasidonnainen etuus. Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on tarkoitettu asiakkaan omatoimisuuden tukemiseen ja päivittäisasioiden hoitamiseen. Etuus on tarkoitettu sellaisille vanhuksille tai vammaisille, joilla on liikkumisvaikeuksia, mutta jotka eivät kuitenkaan ole oikeutettuja vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun.

Päätös sosiaalihuoltolainmukaisista kuljetuspalveluista tehdään Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystoimen kunnissa joko sosiaalipalveluissa tai vanhushpalveluissa.

Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämisperusteet

Kuljetuspalvelu on ensisijainen palvelu, jota myönnetään ikäihmisen kotona selviytymisen tukemiseksi. Kuljetuspalvelu ylläpitää asiakkaan omaa itsenäistä selviytymistä ja tukee itsenäistä kotona asumista. Myöntämisessä noudatetaan seuraavia kriteereitä :

1. Myönnetään varattomalle tai vähävaraiselle henkilölle, jolla on ikääntymisestä, vammasta tai sairaudesta johtuvaa liikuntarajoitteisuutta. Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetustukea ei myönnetä, jos samassa taloudessa on auto käytössä.
2. Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetustukea ei myönnetä, jos asiakas asuu palveluliikenteen toiminta-alueella ja asiakas pystyy käyttämään palveluliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.
3. Yksinäinen henkilö katsotaan varattomaksi tai vähävaraiseksi, jos hänen bruttotulonsa ovat enintään 980 € tai talletukset ovat enintään 3 000 €. Asumistukea, eläkkeensaajan hoitotukea ja rintamalisiä ei huomioida tuloksi. Avio- tai avoliitossa asuva hakija katsotaan varattomaksi tai vähävaraiseksi, jos puolisoiden yhteenlaskettu bruttotulo on enintään 1 540 € tai talletuksia on enintään 6 000€
4. Kuljetustukea myönnetään enintään kahdeksan yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa kotikunnan/asuinkunnan alueelle. Mikäli asiakkaan asiointi tapahtuu toisen kunnan alueelle ja matka sinne on lyhyempi, kuin matka oman asuinkunnan taajamaan, voidaan kuljetuspalvelu myöntää lähimpään asiointikeskukseen. Kuljetuspalvelumatkoista asiakas maksaa omavastuuosuutena julkisen liikenteen mukaisen taksan.

5. Kuljetuspalvelupäätös on määräaikainen ja voimassa aina kalenterivuoden kerrallaan.
6. Sotainvalidit, joiden haitta-aste on 20 % tai yli, ovat oikeutettuja kuljetustukeen ilman tulo ja talletusrajoja.
7. Etenkin taajaman ulkopuolella olevissa omaishoitoperheissä sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelun tarvetta arvioitaessa käytetään erityistä harkintaa.
8. Palvelutaloissa asuville asiakkaille myönnetään kuljetuspalvelu pääsääntöisesti sosiaalihuoltolain mukaisena.

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on käytössä Mikkelin, Kangasniemen ja Pertunmaan palvelutuotantoyksiköissä.

9. ASIAKASPROSESSI

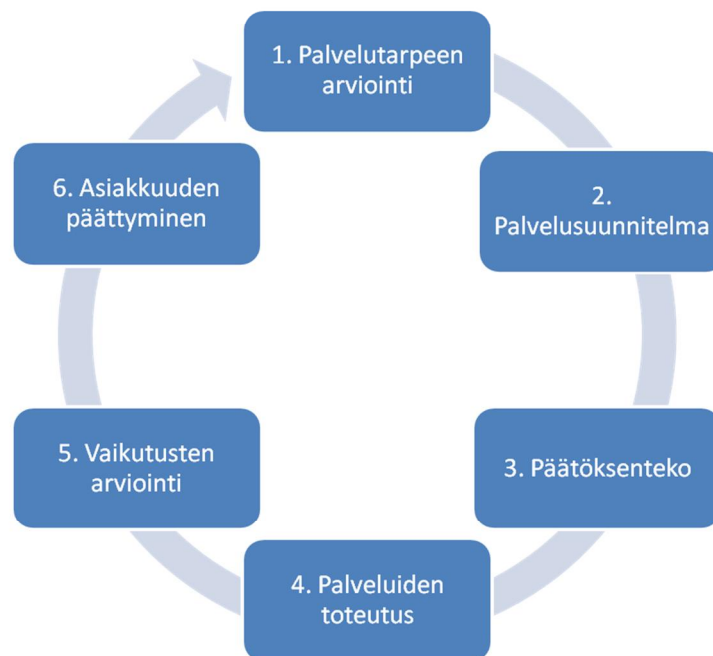
Vammaispalveluiden tehtävänä on tuottaa riittävät, tarkoituksenmukaiset ja oikea-aikaiset vammaisten palvelut alueen väestölle. Tavoitteena on turvata lakisääteiset palvelut yhteistoiminta-alueen vammaisille ja kehitysvammaisille henkilöille kustannustehokkaasti niin, että heidän subjektiiviset oikeutensa ja asiakaslähtöisyys toteutuvat. Yhteyden saanti ammattihenkilöihin, palvelujen piiriin pääseminen ja asiakkaiden hakemusten käsittely toteutuvat lakisääteisten määräaikojen puitteissa.

Avopalvelut ovat aina ensisijaisia. Avopalveluita ja kotiin vietäviä palveluita kehitetään edelleen tarvetta vastaavaksi.

Asiakas tai hänen edustajansa hakee palveluita kirjallisella hakemuksella. Hakemuksia voi tulostaa www.mikkelinseutusote.fi tai noutaa vammaispalveluyksiköistä. Hakemukseen tulee liittää alle vuoden vanha lääkärlausunto tai muu asiantuntija lausunto, apuvälineitä tai autoavustusta haettaessa kustannusarvio. Palvelutarve arvioidaan moniammatillisesti ja asiakkaalle tehdään palvelusuunnitelma. Palvelusta tehdään aina kirjallinen

viranhaltijapäätös. Päätökseen voi hakea muutosta Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystalokunnan yksilöjaostosta. Palvelut myönnetään samoin kriteerein yhteneväisesti koko yhteistoiminta-alueella.

Asiakasprosessin vaiheet

Kuvio 1. Asiakasprosessin vaiheet

9.1. Palvelutarpeen arviointi

Vammaispalvelulain mukaisten palveluiden ja tukitoimien tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen, kun vammaisen henkilö taikka hänen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnan viranomaiseen palvelujen saamiseksi.

Palvelutarpeen selvittämisen työvaiheessa selvitetään asiakkaan elämäntilannetta ja syitä, jotka luovat palvelun tarpeen. Palvelutarpeen selvittäminen on välttämätön ja kiinteä osa yksilöllisen palvelusuunnitelman valmisteluprosessia. Selvityksen palveluntarpeesta laatii vammaispalvelun ja/tai kehitysvammahuollon työntekijä yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähipiirinsä kanssa. Palvelutarpeen selvittämiseen osallistuu tarvittaessa myös muiden ammattiryhmien asiantuntijoita. Usein työvaiheeseen voi liittyä esimerkiksi lausunto- ja lisäselvityspyyntöjä, puheluita, kotikäyntejä ja muita tapaamisia. Osana palvelutarpeen kartoittamista kerrotaan myös asiakkaalle tämän oikeuksista ja palveluvaihtoehtoista. Asiakkaalle tehdään päätös haetusta palvelusta, jonka jälkeen kokonaistilanteen selvittelyä jatketaan.

Mikkelin palvelutuotantoyksikön palveluneuvoon tulleista hakemuksista lähetetään reagointikirje asiakkaalle seitsemän arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta. Reagointikirjeessä pyydetään tarvittaessa täydentämään saapuneita hakemuksia ja liitteitä.

Kangasniemen palvelutuotantoyksikön sosiaalityöntekijä ottaa yhteyttä toimistoon tulleen hakemuksen perusteella asiakkaaseen joko puhelinsoitolla tai reagointikirjeellä seitsemän arkipäivän kuluessa. Reagointikirjeessä pyydetään tarvittaessa täydentämään saapuneita hakemuksia ja liitteitä. Puhelinkeskustelun tarkoitus on sopia asiakkaan kanssa palvelutarpeen selvittämistä varten kotikäynti.

Mäntyharjun palvelutuotantoyksikköön tulleista hakemuksista lähetetään reagointikirje asiakkaalle seitsemän arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta. Tarvittaessa kirjeessä pyydetään täydentämään saapuneita hakemuksia ja liitteitä. Tarvittaessa asiakkaan luokse tehdään kotikäynti, jonka ajankohdasta sovitaan puhelimitse asiakkaan kanssa.

Pertunmaan palvelutuotantoyksikköön tulleista hakemuksista ollaan asiakkaaseen yhteydessä reagointikirjeellä tai puhelimitse seitsemän arkipäivän sisällä hakemuksen saapumisesta. Reagointikirjeessä pyydetään tarvittaessa täydentämään saapuneita hakemuksia ja liitteitä. Yhteydenotossa voidaan myös sopia mahdollisesta kotikäynnistä palvelutarpeen selvittämistä varten.

9.2. Palvelusuunnitelma

Sosiaalihuollon asiakaslain 7 §:n mukaan on aina laadittava palvelusuunnitelma, ellei kyse ole tilapäisestä neuvonnasta tai ohjauksesta tai suunnitelman laatiminen muutoin ole tarpeetonta.

Palveluohjauksen ja suunnitelman toteuttaa ja laatii vammaispalvelun erityistyöntekijä tai sosiaalityöntekijä ja kehitysvammaisten osalta kehitysvammahuollon palveluohjaaja tai muu kehitysvammahuollosta vastaava työntekijä.

Palvelusuunnitelman avulla pyritään saamaan selkeä kokonaiskäsitys asiakkaan ja hänen perheensä elämäntilanteesta, tarpeista ja mielipiteistä sekä asiakkaan tarvitsemista palveluista.

Vastuu palvelusuunnitelman tekemisestä on asiakkaan kotikunnalla. Palvelusuunnitelma on hyvä laatia mahdollisimman pian, kun uusi asiakas tulee palvelujen piiriin.

Palvelusuunnitelma on laadittava ilman aiheetonta viivytystä. Palvelusuunnitelma on tarkistettava, jos vammaisen henkilön palvelun tarpeessa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia sekä muutoinkin tarpeen mukaan. Mikkelin seudun sosiaali- ja terveystoimen palvelusuunnitelmalomake on toimintakäsikirjan liitteenä. LIITE 2

9.3. Päätöksen teko

Päätös tehdään moniammatillisissa tiimeissä. Päätös perustuu palvelusuunnitelmaan, asiakkaan itse toimittamiin hakemuksen liitteenä oleviin selvityksiin, lausuntoihin ja todistuksiin eri sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilta. Tarvittaessa konsultoidaan myös muita ammattilaisia.

Asiakkaan edun on aina oltava ensisijainen tehtäessä päätöksiä, toimenpiteitä tai kirjattaessa asiakaskertomusta. Palvelusuunnittelun pohjalta asiakasta ohjataan tekemään hakemus palveluista, joita hän itse tai hänen edustajansa tai sosiaalitoimessa hänen asioistaan vastaava henkilö katsoo tarpeelliseksi. Kaikkiin hakemuksiin annetaan aina kirjallinen päätös, josta asiakkaalla on muutoksenhakuoikeus.

Palveluja ja tukitoimia koskevat päätökset on tehtävä viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun vammainen henkilö tai hänen edustajansa on esittänyt palvelua tai tukitointa koskevan hakemuksen tarvittavine liitteineen, jollei asian selvittäminen erityisistä syistä vaadi pitempää käsittelyaikaa.

9.4 Palveluiden toteutus

Viranhaltija huolehtii asiakkaan palveluidenohjauksesta, jotta hänelle myönnetty palvelut etenevät ja toteutuvat joustavasti ja saumattomasti.

9.5. Palvelujen vaikutusten arviointi

Asiakkaalle laaditun palvelusuunnitelman sekä myönnettyjen palvelujen toteutumista ja vaikutusta asiakkaan elämään seurataan ja arvioidaan jatkuvasti. Arvioinnin menetelmänä on palvelusuunnitelman tarkistus. Palvelusuunnitelma tarkistetaan yhteisesti sovitusti, mikä on kirjattu asiakkaan palvelusuunnitelmaan. Arvioinnilla selvitetään muutokset asiakkaan tilanteessa ja mahdollisesti aiemmin tunnistamattomat tai uudet palvelun tarpeet. Palvelujen vaikutusten arviointia voivat tehdä asiakkaan kanssa toimivat tai hänen asioihinsa vaikuttavat tahot. Erityisesti asiakkaan oma ja hänen läheistensä arviointi palveluiden vaikuttavuudesta on tärkeää palvelujen suunnittelun kannalta.

9.6. Asiakkuuden päättyminen

Asiakkuus voi päättyä esimerkiksi asiakkaan muuttaessa kotikuntaa, kuollessa tai kun asiakas ei omasta mielestään tarvitse enää vammaispalveluja tai kehitysvammahuoltoa tai muusta perustellusta syystä palvelujen tarve lakkaa.

10. ASIAKASMAKSUKÄYTÄNTÖ YHTEISTOIMINTA-ALUEELLA

Suuri osa vammaispalveluiden tuottamista palveluista on asiakkaalle maksuttomia viranomaisen järjestettäviä ohjaus – ja neuvontapalveluita.

10.1. Kehitysvammahuollon asiakasmaksut

Kehitysvammaisten erityishuollon palvelut ja kuljetus erityishuollon palveluihin ovat maksuttomia. Ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu. Poikkeuksena on alle 16-vuotiaalle annettava osittainen ylläpito. Palveluohjauksesta, avohuollonohjauksesta ja neuvolatoiminnasta ei peritä asiakkaalta maksuja.

Asumispalvelut

Asumispalveluja voidaan järjestää sosiaalihuoltolain, vammaispalvelulain tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain nojalla. Asiakasmaksun määräytymiseen vaikuttaa se, minkä lain nojalla asumispalvelu on järjestetty.

10.1.1. Asiakasmaksut kehitysvammaisten erityishuollon asumispalveluissa

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää kehitysvammaisille henkilöille asumispalveluja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lainsäädännön mukaan.

Erityishuollon asumispalveluissa voidaan asukkaalta periä ylläpitomaksu.

Asumispalveluissa ylläpitoon kuuluvat asumisesta, ravinnosta ja muusta ylläpidosta aiheutuvat kulut (mm. siivous, vaatehuolto, sauna) Näitä muita kuluja ovat asiakkaan käyttämistä palveluista ja tarvikkeista (esim. hygieniatarvikkeet, siivousvälineet ja -tarvikkeet) muodostuneet kustannukset. Maksua ei voi periä henkilökunnan antamasta hoivasta ja tuesta.

10.1.2. Päivä- ja työtoiminnan asiakasmaksut

Kehitysvammaisten erityishuollon mukaisessa päivä- ja työtoiminnassa asiakkailta ei peritä muita maksuja kuin ateriamaksu. Päivä- ja työtoiminnan kuljetukset ovat asiakkaalle erityishuoltolain mukaan maksuttomia.

10.1.3. Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään maksuna enintään ~~38,10~~ 49,50 euroa hoitopäivältä. Erityishuollossa lyhytaikaisen, kuntouttavan laitoshoidon maksu on ~~13,20~~ 17,10 euroa hoitopäivältä.

Laitoshoidon maksut ovat asiakasmaksulain maksukaton piirissä. Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään enintään ~~17,60~~ **22,80** euroa hoitopäivältä. Erityishuollossa maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikainen, kuntouttava laitoshoido on maksutonta.

Asiakasmaksuasetuksen 6 a §:ssä tarkoitettu maksukatto on ~~1.1.2015~~ **1.1.2016** alkaen ~~679~~ **691 euroa**.

10.1.4. Asiakasmaksut vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa

Vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa vammaiset henkilöt maksavat itse vuokran ja kaikki muut jokapäiväiseen elämiseen liittyvät kustannukset. Kunta vastaa palveluasumiseen liittyvien palvelujen kustannuksista.

Näitä ovat mm. avustaminen asumiseen liittyvissä toiminnoissa kuten liikkumisessa, pukeutumisessa, henkilökohtaisessa hygieniassa, ruokataloudessa ja asunnon siivouksessa sekä ne palvelut, joita tarvitaan asukkaan terveyden, kuntoutuksen ja viihtyvyyden edistämiseksi.

Tukipalveluiden järjestäminen perustuu sosiaalihuoltolain (1982/710) 17 §:ään ja -asetuksen (1983/67) 9 §:ään, jonka mukaan kotipalveluna järjestetään myös tukipalveluja, kuten turva-, ateriat-, vaatehuolto- ja kylvetyspalvelua sekä kauppa-apua. Tukipalveluiden maksuista ei ole asiakasmaksulainsäädännössä yksityiskohtaista ohjeistusta eikä määräyksiä, jotenka kunta voi periä niistä päättämänsä maksun. Kunnan tulee kuitenkin ottaa maksuja määritellessään huomioon lainsäädännössä olevat maksuja koskevat yleissäännökset.

Turvapalvelu on maksuton sotainvalideille. Vammaispalvelulain mukaan turvapalvelu on maksuton silloin, kun asiakkaalle on myönnetty palveluasuminen kotiin. Erityishuollon asiakkaille palvelu on maksuton kehitysvammalain 2§:n mukaan.

Uudet tukipalvelumaksut astuvat voimaan ~~1.1.2015~~ **1.1.2016** alkaen.

SEUDULLISET VAMMAIS- JA KEHITYSVAMMAPALVELUIDEN MAKSUT (1.1.2015 alkaen 1.1.2016)	
ATERIA-PALVELU	Aamupala, välipala tai iltapala toimipisteessä 3,30 3,60 €/kpl Aamupala, välipala tai iltapala kotiin kuljetettuna 5,00 5,50 €/kpl Lounas vanhusten palveluiden toimipisteessä yksikössä 6,40 6,80 €/kpl Lounas kotiin kuljetettuna 8,10 9,00 €/kpl Päivällinen vanhusten palveluiden toimipisteessä 4,30 5,00 €/kpl Päivällinen kotiin kuljetettuna 6,00 6,50 €/kpl Menukat –ateriapalvelu 9,00 €/kpl. Hinta koskee maksimissaan Menukatin kolmannen hintaryhmän aterioita. Hintaa tarkistetaan tarvittaessa alkuvuoden aikana Ateriat kehitysvammaispalvelujen asiakkaille Aamupala — 1,75 € / kpl Lounas — 2,45 € / kpl Päiväkahvi, iltapala 1,15 € / kpl Päivällinen — 2,30 €/kpl
TURVA-PALVELU	Lääkekello 10,00 10,50 €/kk Turvapuhelin 28,50 30,00 €/kk (perinteinen turvapuhelin, paikannusominaisuudella varustettu hälytin tai hyvinvointiranneke) Turvapuhelimen lisälaitteet 7,90 8,30 €/kpl/kk (turvapuhelimeen liitettävät laitteet; mm. ovihälytin, kaatumishälytin, palovaroitin) Maksuton vammaispalveluiden palveluasumisessa ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisessa asumispalvelussa.
ASIOINTI-JA KULJETUS -PALVELUT	Asiointipalvelu 8,40 9,00 €/ päivä (esim. kauppakassi, pankki, apteekki ym.) Saattajapalvelu kotihoidossa 21,00 22,00 €/alkava tunti (tilapäisen ja säännöllisen kotihoidon asiakkaille virka-aikana esim. lääkärissä käynti) Kuljetuspalvelu 4,40 4,60 €/ yhdensuuntainen (kaupungin/kunnan kotihoidon palveluihin) Maksuton vammaispalveluiden palveluasumisessa ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisessa asumispalvelussa.

HYGIENIA-PALVELUT	Hygieniapalvelu 6,70 7,00 € /kerta (sauna/suihku toimipisteessä avustettuna) Vaatehuoltomaksu kotihoidossa 8,10 8,50 €/kerta tai 45,00 € kuukaudessa Maksuton vammaispalveluiden palveluasumisessa ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisessa asumispalvelussa.
OMAI-SHOIDON TUKI	Omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiakasmaksu 11,30 11,50 €/vrk Hyvän olon kahvila 12,00 €/kerta (omaishoitajille, sisältää aterian ja ohjauksen)
KUNTOUTTAVA TOIMINTA JA LIIKUNTARYHMÄT	Päivätoiminta 20 €/kerta (sisältää toimipisteen tarjonnan mukaan aamupalan, lounaan, päiväkahvin, edestakaisen kuljetuksen, tarvittaessa saunan tai suihkun, jos kotona ei mahdollisuutta, sekä ryhmätoiminnan ja ohjauksen) Päivätoiminnan toimintaryhmät 4,50 € Materiaalimaksu menekin mukaan. Päiväkuntoutus ilman kuljetusta 12,00 €/kerta
PÄIVÄTOIMINNAN TILAVUOKRAT ULKO-PUOLISILLE	Ohjattu kuntosaliryhmä/liikuntaryhmä ulkopuolisille 63,00 €/hlö/lukukausi Yksityisille ryhmille kuntosalin ja muiden toimintaryhmätilojen käyttö kerran viikossa 24,20 €/hlö/lukukausi Omaishoidettavien liikuntaryhmä 21,00 €/hlö/lukukausi Eläkeläisjärjestöt ja yhteistyökumppaneina toimivat muut järjestöt saavat käyttää tilaa maksutta toimintaansa rajattuna aikana. Juhlatilaisuudet 27,00 30,00 € tunti tai 95,00 100,00 €/päivä Tilojen käyttö ja vuokraaminen toimipaikan toiminnan niin salliessa. Tilojen vuokraamisesta tehdään sopimus toimipisteessä.
KEHITYSVAMMAISTEN LYHYTAIKAINEN PERHEHOITO	Alle 16-vuotiaille maksuton ja yli 16-vuotiailta peritään sama maksu kuin kehitysvammaiselle henkilölle annetusta kuntoutushoidosta, tänä vuonna 12,10€ 17,10 € (Vaalijalan perhehoidon perusteet ja ohjeet)

Jos lakisääteisiin maksuihin tulee muutoksia noudatetaan niitä automaattisesti.

Yhteiseksi on määritelty seuraavat ja **etuudet**:

Henkilökohtaisen avustajan tuntipalkka	
- HETA:n kuuluvat	10,11 €/tunti 10,15 €/tunti
- ei kuulu HETA:n	9,38 €/tunti
Erityslapsenvahtipalvelu	5,05 €/tunti
Työosuusraha	5-12 €/päivä

11. VAMMAISNEUVOSTO

Kunnallinen vammaisneuvosto on vammaisten ihmisten asiantuntijaelin kunnassa ja yhteistyöfoorumi vammaisille, virkamiehille ja päättäjille. Neuvosto ottaa kantaa ja antaa ohjeita mm. tiedonvälitykseen, asemakaavoitukseen ja kaupunkisuunnitteluun, asumiseen ja rakentamiseen, joukko- ja kevytliikenteen suunnitteluun toteuttamiseen, sosiaali- ja terveyspalveluihin, kulttuuriin, urheiluun ja vapaa-ajan harrastuksiin sekä opetustoimeen.

Mikkeli:

Mikkelin vammaisneuvosto on vammaisjärjestöjen ja kaupungin edustajista koostuva luottamuselin, joka toimii järjestöjen apuna ja edistää järjestöjen yhteistyötä kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa. Kokoukset, aloitteet, esitykset ja lausunnot ovat vammaisneuvoston perustyötä.

Hirvensalmi:

Hirvensalmella on yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto.

Kangasniemi:

Kangasniemellä on yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto vuoden 2013 alusta lukien. Vanhus- ja vammaisneuvostossa on edustettuna sekä paikallisia eläkeläisiä että vammaisjärjestöjä. Neuvostossa on kunnanhallituksen edustaja, sihteerinä toimii vammaispalvelujen sosiaalityöntekijä. Neuvosto pyrkii huomioimaan toiminnassaan sekä vanhuspalvelu- että vammaispalvelulain neuvostolle määrittelemät tavoitteet ja tehtävät.

Kangasniemellä toimivat vammaisjärjestöt tekevät aktiivisesti yhteistyötä keskenään ja kunnan ja seurakuntien kanssa sekä järjestävät omia teematapahtumia paikkakunnalla keskittyen pääasiassa ennaltaehkäisyyn, valistukseen ja tiedottamiseen sekä jäsenistön aktivoimiseen ja virkistystoimintaan.

Mäntyharju:

Mäntyharjun – ja Pertunmaan kehitysvammaisten tuki Ry on kehitysvammaisten, heidän perheidensä ja ystävien yhdistys. Yhdistyksen tehtävä on kehitysvammaistyön tukeminen ja kehittäminen, tiedon jakaminen, virkistävän toiminnan järjestäminen ja edunvalvonnassa auttaminen.

Mäntyharjussa toimii myös vammaisneuvosto sekä muita järjestöjä. Vammaisneuvosto on perustettu vuonna 1982 ja on yksi Suomen vanhimpia vammaisneuvostoja. Vammaisneuvosto toimii yhdistysten voimin jossa puheenjohtaja, 5 varsinaista jäsentä ja 5 varajäsentä. Neuvostossa on mukana kunnanhallituksen edustaja, seurakunnan edustaja sekä terveyskeskuksen edustajat varajäsenineen. Neuvosto valitaan kahden vuoden välein. Vammaisneuvosto pyrkii vaikuttamaan vammaisten etujen ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Linkkejä:

Sosiaali -ja potilasasiamies ~~Taija Liukkonen~~ taija.liukkonen@mikkeli.fi vs. sosiaali- ja potilasasiamies Jutta Kinnunen jutta.kinnunen@mikkeli.fi

Seutusote www.mikkelinseutusote.fi

Kynnys ry www.kynnys.fi

Heta – Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liitto ry www.heta-liitto.fi

Mikkelin seudun kehitysvammaisten tuki ry. www.mikkelinkvtuki.fi

Etelä-Savon Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen ESTERY ry www.estery.fi

LIITTEET

MIKKELIN SEUDUN
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Vaikeavammaisten kuljetuspalvelu

Maaherrankatu 9-11, 50100 Mikkeli	puh. 040 129 4665	faksi 015 194 2375
Sairaالات 3, 52700 Mäntyharju	puh. 040 352 8913	faksi 015 770 1316
Otto Mannisen tie 2, 51200 Kangasniemi	puh. 040 587 2420	faksi 015 780 1240
Pertuntie 14, 19430 Pertunmaa	puh. 015 770 241	faksi 015 681 516

Hakemus saapunut ____ / ____ 20 ____

Hakemuksen vastaanotti: _____

Hakemus on viety ohjelmaan: ____ / ____ 20 ____

Saapumiskirje on lähetetty: ____ / ____ 20 ____

Asiakkaan tiedot	Nimi	Henkilötunnus
	Katuosoite	Puhelin
	Postinumero ja postitoimipaikka	
Siviilisäät	☐ avo- tai avioliitossa ☐ leski ☐ naimaton ☐ eronnut	
Huoltaja/ yhteys henkilön tiedot	Nimi	Puhelin
	Katuosoite	Postinumero ja postitoimipaikka
Kuljetuspalvelun muoto, jota haetaan	☐ Työmatkat ____ / kk ☐ Opiskelumatkat ____ / kk ☐ Virkistys- ja asiointimatkat ____ / kk	
Vammaisuutta tai sairautta koskevat tiedot	Vamma tai sairaus ja sen aiheuttama liikuntahaitta (liitteeksi alle vuoden vanha lääkärintodistus tai muu terveydenhuollon ammattihenkilöstön selvitys)	
	Käyttämänne apuvälineet ☐ Keppi / kepit ☐ Kynärsauvat ☐ Pyörätuoli ☐ Muu, mikä _____ ☐ Kävelyteline	
Muu kuljetustuki	Saatteko tai oletteko hakenut muuta kuljetustukea, mitä?	
	Koulutus, johon sisältyy matkakorvaus	

Saattaja	Tarvitsetteko saattajaa? ☐ kyllä ☐ ei
Kelan etuudet	Saan Kelalta ☐ hoitotuki €/kk ☐ vammaistuki €/kk ☐ kuntoutusraha €/kk ☐ muu tuki, mikä? _____ €/kk
Suostumus	☐ Anna suostumukseni tämän hakemuksen käsittelyssä tarvittavien tietojen hankkimiseen muilta viranomaisilta.
Lisätietoja	
Allekirjoitus	Vakuutan antamani tiedot oikeiksi Päiväys _____ / _____ 20____ Hakijan tai hänen edustajan allekirjoitus
Huoltaja / Avustaja	Hakemuksen täytössä avusti Nimi: _____ Yhteystiedot: _____
Liitteet	☐ Lääkärintodistus ☐ Käräjäoikeuden päätös (virallinen edunvalvoja) ☐ Muu, mikä? _____

**Mikkelin seudun
sosiaali- ja terveystoimi**

Vammaispalveluhakemus

Maaherrankatu 9-11, 50100 Mikkeli	puh. 040 129 4665	faksi 015 194 2375
Sairaatie 3, 52700 Mäntyharju	puh. 040 352 6913	faksi 015 770 1316
Otto Mannisen tie 2, 51200 Kangasniemi	puh. 040 587 2420	faksi 015 780 1240
Pertuntie 14, 19430 Pertunmaa	puh. 015 770 241	faksi 015 681 516

Hakemus saapunut ____ / ____ 20 ____

Hakemuksen vastaanotti: _____

Hakemus on viety ohjelmaan: ____ / ____ 20 ____

Saapumiskirje on lähetetty: ____ / ____ 20 ____

Hakijan tiedot	Nimi		Henkilötunnus
	Osoite		Puhelimet
	Postinumero	Postitoimipaikka	
	Sähköpostiosoite		
Virallisesta edunvalvojasta käräjäoikeuden päätos tai huoltajan tiedot	Nimi		Henkilötunnus
	Osoite		Puhelimet
	Postinumero	Postitoimipaikka	
Haettava palvelu (muu tarkennus Lisätiedot - kohtaan) ☐ Apuvälineet; koneet, välineet ja laitteet, auton apuvälineet ☐ Asumispalvelut (kehitysvammaisuuspalvelu) ☐ Asunnon muutostyöt/optiset hälytinalitteet ☐ Autoavustus ☐ Avohuollon tukitoimet ☐ Henkilökohtainen avustaja/henkilökohtainen apu. Haettava tuntimäärä ____ / kk ☐ Kommunikaatio-opetus. Haettava tuntimäärä ____ /kk ☐ Muu avohuolto/erityislapsenvahti. Haettava tuntimäärä ____ /kk ☐ Palveluasuminen ☐ Perhehoito, lyhytaikainen (kehitysvammaisuuspalvelu) ☐ Työtoiminta (kehitysvammaisuuspalvelu) ☐ Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta			
Vamman tai sairauden aiheuttamat haitat päivittäisissä toiminnoissa (liitteeksi alle vuoden vanha lääkärintodistus tai muu terveydenhuollon ammattihenkilöstön selvitys)			

Saako hakija korvausta tai avustusta jostain muualta:	
Kela ☐ hoitotuki € / kk ☐ vammaistuki € / kk ☐ Potilasvahinkovakuutus	Vakuutusyhtiö ☐ Liikennevakuutus, ☐ Tapaturmavakuutus ☐ Vapaaehtoinen vakuutus Vakuutusyhtiön nimi ja vakuutusnumero:
Lisätiedot	
Suostumus	☐ Suostun siihen, että hakemustani käsittelevä työntekijä voi pyytää muilta viranomaisilta sellaisia terveyttäni koskevia lisätietoja, jotka ovat hakemukseni käsittelyssä tarpeellisia.
Allekirjoitus	Päiväys / 20 _____ Hakijan tai hänen edustajan allekirjoitus
Huoltaja/ avustaja	Hakemuksen täytössä avusti Nimi _____ Yhteystiedot _____
Liitteet	☐ Lääkäri- tai asiantuntijalausunto ☐ Kuntoutussuunnitelma ☐ Kustannusarvio (apuvälineet, autoavustukset) ☐ Autoveropalautuspäätös (autoavustus) ☐ Käräjäoikeuden päätös (virallinen edunvalvoja) ☐ Muu, mikä